

dog det samme. Svorledes man dreier og vender sig, vil der altid ved Gjennemførelsen af denne Art af positive Love være besynderlige Tryk og Ulemper, som man ikke kan frigjøre sig for. Alle praktiske Vink, som maatte blive mig giøne med Hensyn til Lettelse i disse Forhold, skulle med Tak modtages og efter bedste Evne benyttes; men den almindelige Fordømmelse, tror jeg, har noget Uberettiget ved sig, og den hjælper i alt Fald ikke Den, der gjerne vil tage Hensyn til Bemærkninger om enkelte Mangler, som maatte blive meddelte. — Der møder jo her noget Lignende som, naar et andet æret Medlem (Th. Nielsen) sagde, at der fremkom nye Uligheder og Ulemper ved den i Lovforslaget indeholdte Grændse, 120 Kvadratalen, i Forhold til den, der havde 121. Ja, mine Herrer, det er den Art af Spring, som fremkommer overalt i lignende Forhold, hvor der skal sættes en vilkaarlig Grændse. Vi kunne f. Ex. tage Myndighedsalderen. Ser det ikke besynderligt ud, at et Menneske, som mangler 6 Timer i at være 25 Aar, ikke er fuldmyndig, medens han, naar han har ligget og sovet disse 6 Timer om Natten, vaagner fuldmyndig? Kan man ikke sige, at det er besynderligt, at disse 6 Timer kunne forvandle ham fra en ufuldmyndig Mand til en fuldmyndig Mand, og dog gad jeg vidst, hvorledes man kan undgaa, at denne ene Natts Søvn damner Overgangen. Det Samme vilde være Tilfældet, om Grændsen sættes ved det 24de eller ved det 26de Aar eller ved hvilken som helst anden Alder, og saaledes vil det gaa i mangfoldige lignende Tilfælde. Det vore mig tilladt ved denne Leilighed at tilføie et Par Ord med Hensyn til Klager, som saa ofte fremkomme, naar der forlanges statistiske Oplysninger. Naunlig lagde det ærede Medlem fra Svendborg særlig Vægt paa, at der nu kom Klager fra Retsbetjentene, idet han mente, at det vilde gjøre Indtryk, naar det kom fra disse. Dette rammer ikke mig; det vil Retsbetjentene kunne bekræfte (S. A. Hansen: Jeg har heller ikke tænkt paa at ville ramme den høitærede Minister). Ja, jeg er dog nødsaget til at svare derpaa, saaledes som det fremkom; jeg kan ikke tage det anderledes. Administrationen trænger, mine Herrer, paa mangfoldige Omgaaender til saadanne statistiske Oplysninger. Jeg veed, at det ofte er vanskeligt at skaffe dem tilveie, og jeg veed meget vel, at det er en ofte tung Byrde for de Mænd, til hvem man maa henvende sig, men naar ikke Indsamlingen og Tilveiebringelsen af disse forskjellige Oplysninger skal blive uhyre kostbar, er man nødsaget til i den Henseende at forlange ikke saa lidet Arbeide dels af Embeds- og Bestillingsmændene, dels af Kommunalbestyrelserne. Det kan ikke være anderledes, hvilket ogsaa er erkjendt i Kommunalloven, idet det der er paalagt vedkommende Kommunalmyndigheder at skaffe saadanne Oplysninger tilveie. Jeg har navnlig

overfor Retsbetjentene ikke sjældent været nødsaget til at være noget haard; jeg veed det, og jeg har hørt mange Klager derover, men jeg har ikke kunnet Andet; jeg har ikke forlangt andre Oplysninger af dem end dem, som jeg ansaa for at være nødvendige enten med Hensyn til de enkelte Sagers Behandling eller til almindelige statistiske Undersøgelser. Hos os har f. Ex. Statistiken over Retspleien været meget langt tilbage; det har saaledes efter min Mening været en Forhømmelse, at vi i saa lang Tid have savnet Oplysninger med Hensyn til den borgerlige Retspleie. Jeg har derfor været nødsaget til at forlange betydelige Arbeider af Retsbetjentene, og jeg tror, at enhver Minister, som interesserer sig for at faae Lys over mangfoldige Spørgsmaal, som vedkomme hans Administration, er nødsaget til at stille betydelige Fordringer i saa Henseende. Oplysningerne kunne kun faas paa visse Steder; kun der, hvor Svar kan gives, kan man spørge, men det er ganske vist, at det er uheldigt, dersom man spørger som en Daare. Det skal jeg villig indrømme; men paa den anden Side maa de Herrer ogsaa tro, at det ikke altid er saa let at spørge. Dette at stille Spørgsmaalene saa skarpt og konkret og dog alligevel med Overfælgelighed og Fylde, især naar der er mangfoldige Mennesker, som skulle svare paa Spørgsmaalene, at stille Spørgsmaalene saaledes, at de, der skulle svare, strax kunne se, hvad der skal medtages, og hvad der ikke skal medtages — det er ingenlunde saa let; det maa være Gjensidigt for en meget omhyggelig Overveelse, inden et saadant Stema kan udsendes. Dette kan jeg sige, at jeg efter bedste Evne har gjort med Hensyn til de Oplysninger, som jeg har begjært i forskjellige Retninger, men det hindrer jo ikke, at det siden kan vise sig, at der fremkommer Uklarhed og Usikkerhed paa en for den Spørgende ofte ubegribelig Maade, uden at jeg dog vil paatage mig at sige, om Feilen ligger hos den Spørgende eller hos den Svarende. Gjør man imidlertid en saadan enkelt Feil, da kan det ofte senere volde store Vanskeligheder at faae den rettet, naar Materialet skal bearbejdes. Det er et Arbeide, som i visse Maader er meget utaknemmeligt, idet kun saa paastjømme det. Man kan maaske nok sige, at vor Tid er bleven vel stærk statistisk, men det er dog vist, at man ved Indsamlingen og Bearbejdelsen af saadanne Oplysninger, naar de fortsættes gennem en længere Arrække, efterhaanden faar Indsigt i mangfoldige Forhold, med Hensyn til hvilke man ellers vilde være fuldkommen i det Dunkle.

Th. Nielsen: Naar den høitærede Minister mente, at Bebreidelserne imod Administrationen vare fremfattede i altfor almindelige Udtryk og Domme, til at han kunde tage noget Hensyn til dem, tror jeg ikke, at denne Bebreidelse kan gælde mig, thi jeg fremførte jo bestemte Fakta.